

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 2. Probatur esse maximum beneficiorum Dei. mysterium Passionis eius, ex amore, quo feruens se ad illam obtulit, quia hic reuelatur latitudo, longitudo, sublimitas & profundum eiusdem, quod ex solis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

33 hendi, quod Pater piissimus, Deus ipse qui
 34 auctori non peperit, ut sacrificaretur, ne
 35 filius Abrahæ immolaretur, & saluus euade-
 36 ret, tamen in hoc sacrificio crucis velis non
 37 parere filio suo primogenito? Numquid Deo
 38 aures cui non peperit, æqualis fuit estimati-
 39 onis cum filio Abrahæ vnguento quem sibi
 40 noluit immolari? quis hæc considerans huic
 41 mysterio fidem adhibeat? Quod æternis Pa-
 42 ter velis in mortem tradere filium suum vngue-
 43 ritum, ut in vita remaneat superflus mor-
 44 talis suus in m. c. *O ineffabile dilectio chari-
 45 tati, ut seruum redimeres, filium tradidisti.*
 46 Non hæc mundi conueniunt sapientibus, sed
 47 perfectis, idcirco ad illius declarationem dum
 48 Christus in cruce moritur, vult Deus ut sol
 49 obscuraretur. Sol lux est huius seculi, quare
 50 dicere voluit, nullam esse lucem in hoc sæ-
 51 culo ad illud cognoscendum. Nullus homi-
 52 num hoc intellexit, nec ipsi demones, nec
 53 Angeli, sic sentit D. Chrysost. sed nec ipsi
 54 discipuli, tres licet annos Christi classem sic-
 55 quentassent: *Sed loquimur sapientiam in myste-
 56 rio absconditam.* O quot mysteria quæ sapien-
 57 tes mundi latent? Quæ noua sapientia, quæ
 58 noua miracula: ut mors vivificet, volueta
 59 sanent, captiuitas liberet, labor tribuat quietem,
 60 Eclipsis illuminet, tenebræ corulescent,
 61 sitiens siti sua fontes æternos effundat, clavis
 62 confixus ut se mouere non possit nos attollat
 63 ad summum vsque cæli fastigium, farigatus
 64 sustinet, infirmus curret, mortuus nos Deus
 65 pro reet. *Sapientiam in mysterio absconditam,*
 66 *quam nemo Principum huius seculi cognouit.*
 67 *Quam prædesiderant in gloriam nostram.* Hoc est
 68 illud portentum ad salutem & gloriam Eze-
 69 chizæ, quod sol retrogradatur: quod sol ius-
 70 titizæ Christus ad gloriam, salutemque ho-
 71 minum ita retrocedat ut ad vltimam descendat
 72 lineam pro ipsis in cruce moriendo: sic etenim
 73 rationi conueniebat: *Formam serui accipiens, in
 74 similitudinem hominum factus.* Nestri similis
 75 factus in nostrum & successit locum. Hoc con-
 76 grue declaratur per facinus s. cui illius fidelis-
 77 simi, qui cognoscens dominum suum ad mor-
 78 tem damnatum ipse vestes assumpsit domini
 79 sui, ejusque se loco suppo'uit, & dominum
 80 suum à morte liberans, mortem ipse suscepit,
 81 alias domino suo inferendam. In locum ho-
 82 minis se statuit Dei filius: *Verbum caro factum
 83 est: nostris se induit yestimentis: Habitum in-
 84 nepus ut homo: vnde mortem ipse pertulit,
 85 quam homo pati tenebatur.*
 86

§. 2. Probatur esse maximam beneficium
 Dei, mysterium Passionis eius, ex eo
 quo seruus se ad illam obtulit, quia
 revelatur latitudo, longitudo, sublimitas
 & profundum eiusdem, quod ex seculo
 seruatione, quo tempore patiebatur aser-
 uatur.

I Numerabilia sunt beneficia à Deo
 praxia, & infiniti effectus amoris illius
 erga homines, sed quod æternis palmis
 scribit, quibus illud voluit declarare, hoc est
 quod pro illis mortem opperiret. Multa
 ferunt SS. Patres rationes, cuius sol in morte
 Christi fuerit obsecratus, sed congrua
 que est quæ huic seruit proposito. Multa
 hominum beneficis cumulauit, quando illam
 creauit, & ad eius obsequium omnia creatura
 & si attentè considerentur, quibuscumque
 donum se ite collatum, cum omnia homi-
 nis famularentur obsequio. Antequam
 rei illum illi domum ad se uocaret, & cum
 nibus ei necessarius affatum instruxit. Magni-
 tudine amorem testatus est, quo hominem
 sequebatur: *verumamen hoc quod Deus in
 fecit occasione, fuit, daret sua, sua bona
 que diuitias: Quia Domini est terra & pleni-
 tudo eius, orbis terrarum &c.* Et hæc omnia
 tradidit ut sua: *Omnia subiicitis sub pedibus
 eius: porto in morte sua, debet seruiturum
 nobis ut nos redimeret ab omni iniquitate.* D.
 lus amorem hunc inscribit iudicium: *Pro-
 pter nimiam charitatem suam, quæ dilectio
 enim est inuicem peccatis, redemptio: non
 Christo. Hic aluum suum amor egredis est
 quamuis in mysterio Passionis mortisque
 sti infinita sint consideranda: est etenim
 in quo grandiores merguntur & pereunt
 ganæ; meo quidem calculo quod in illa
 put atrollit vapore consideratione dignissimum
 amor est, quo exultans se totum mens
 que tradidit, & cruci, pro nobis in carceri-
 turus.*

Tantò quidquam est dignius estimandum
 quo iustitiam, quanto seruentiorum certius
 agitur, esse voluntatem. Hoc in Christi Passio-
 ne perpende, quam prompta ardente
 voluntate in mortem tradidit: *Deus seruiturum
 ipsum.* Ipse fuit qui seipsum dedit,

nam potestatem haberent ipsum capiendi si
 ille refragaretur, & captum non possent occi-
 dere, nisi ipso consentiente: hoc etenim illis
 cessatur potestatem habere *concedi animam meam.*
 Quos conati sunt illum lapidare, capere, &
 deorsum precipitare: verum quamuis volue-
 runt: non tamen potuerunt: quis eos impedi-
 vit? Ipse nolens: nunc quidem, capturi eum
 veniunt, quia ipse permittit & moritur, quia
 vult, non quia ipsi volunt. An non liquidò
 constat in hac morte prompta moriendi vo-
 luntas. Sed ne tibi persuasum habeas, quòd
 mox tantum voluit quando mortuus est, sed
 quòd à primo momento quo Verbum diuinum
 humanæ assumpsit naturam in purissime ma-
 ritis ac virginis viscibus factus homo, usque
 dum expiravit, semper passus est, semperque
 pro homine mortuus est, quia ab illo tempore
 præsentis sibi vidit omnes tribulationes quas
 passurus erat, & omnes summa acceptavit vo-
 luntate, nec vilius elapsus est punctum in quo
 non patere ab eo in quo factus est homo:
 quia in eo instanti perfectum habuit usum ra-
 tionis, cognouit in illo quanta erat peccati
 gravitas pro quo Patri suo æterno tenebatur
 satisfacere, cognouit & penas quas huic de-
 berent in corpore suo respondere: & cum di-
 stincta locum omnium ad se sua omnia peccatum
 que cognouit, quas erat ipse toleraturus, mor-
 tum acceptavit.

Hoc ipse Iesus prædixit: *Oblatus est, quia*
ipse voluit: Ipse sacrificari voluit, ipse locum
sacrificii cessit, ipse facultatem dedit, quâ vi-
cam sibi tollerent: quinimo hoc suis declaravit
amicis Dominus ipsum capere conantibus:
Uas est supra vestra & potestis tenebrarum: quod
stem fuit ac si licentiam ipsi ipse voluntarius
indulgeret. Si tanta igitur voluntate pro ho-
minibus se tradidit in mortem, ingens proculdu-
rum est hoc beneficium hominibus concessum.
 Dum ergo filius Dei pro salute moritur ho-
 minum, usque tam eminentes confert benefi-
 cium domumque gratiarum, ratio postulat, ut
 cetera omnia beneficia que Deus contulit per
 hoc quasi obdormerent: eo quod hoc inter
 omnia magis resplendet, & emineat amplius:
 unde sol obscuratur, & hoc beneficio cetera
 diuina omnia obnubilant velumque ne videan-
 tur obijciat: quatenus in illo solo tota nostra
 adoret consideratio, velut in beneficio rece-
 pro à diuinitate eius manibus omnium eminentis-
 sumo. Quod si Deus solem creauerit, ut ea
 videremus quibus nos affant cumulauerat:

Ne meminere priorem, & antiqua ne intuemini:
Ecce ego facio nova. Hoc beneficium ita cete-
 ris omnem eripit palmam, ut optime conue-
 niat, ut omnis ceteris totam ad se nostram
 capiat memoriam, mentisque consideratio-
 nem: *Sic Deus dilexit mundum, ut filium suum*
unicigenitum daret.

Honorabam Ægyptii Deum ter verbum hoc
 pronuntiando: *Tenebra. q. d. Tam ingeni est*
Dei esse, ut quasi in densissimis tenebris sit intelle-
ctus noster, dum illud considerat. In Domini Pas-
 sione tenebris omnia coneguntur: quia tanta
 sunt in ea consideranda, ut stobtilissimus in ea
 hinc consideratione mergatur intellectus. Non
 hoc cap. un. Apostoli quando de eo Dominus ac
 Magister eorum disputat: hæc terrena lux nos-
 tra non sufficit, quia sol in hoc mysterio ob-
 tenebatur, lux eius hoc minime manifestat,
 adeo necessaria est hæc diuina & supernatu-
 ralis, sine qua illud posse cognoscere scio ne-
 minem: *Flecto genua mea* (Apostolum audi lo-
 quentem) *ad Deum Patrem Domini nostri Iesu*
Christi &c. ut possis comprehendere eum omnibus
sanctis, quia sit latitudo, & longitudo, & sublimitas
& profundum. Debita promissis reuerentia Dei
 accedo presentiam supplicaturus, ut mihi lu-
 men infundat, quo cognoscere valeam quo
 tanta ascendat charitas, quanta illa est quam
 in passione morteque filii sui acerbissima decla-
 ravit: etenim hic respiciet latitudo, longitu-
 do, sublimitas & profundum diuini amoris:
Quæ sit latitudo, longitudo, sublimitas & profun-
dum: scire etiam supereminenti enavitatem
Dei.

Promittit juratque Abraham Deus: *Omnem*
terram, quam conficiet, tibi dabo, & semini tuo:
 cui concessum hoc iniungit. *Perambula terram*
in longitudine & latitudine, quia tibi datus
est eam. Domine, quæ causa latet, ut homini
 ita quieto & tranquillo qualis Abraham est,
 diuina tua imponat Majestas præceptum adeo
 molestum, & quieti contrarium, quo te-
 neatur omnes metiri terras, percurrere Pro-
 vincias, visitare Regna, tamque per varias ob-
 e. rare regiones, tot lustrare populos, tamque
 longinqua peregrinatione & diuina eius-
 dem dispendia tolerare? Et quidem toto tem-
 pore nec propriam illi domum, nec securum
 præbes domicilium? An ergo vitam debet du-
 cere adeo inquietam Patriarcha tanta pietate
 conspicuus, quanta laudant esse Abraham,
 quam tanta semper seruauit animi corporisque
 tranquil-

Isai. 43. 19.
 Iean. 3.
 II.
 Magni- tudo
 benefi- cii pat- rici
 notat- ur.
 Eph. 3.
 16.
 Gen. 13.
 15.
 III.
 Cur Abrah- hæ
 præcæ- pitur totam
 terram
 per am- bulare.

aquarum demerferit & operuerit abundan-
 tia sic ut nec homo quisquam, nec animal,
 nec planta, nec herba naufragium euade-
 ret, que non copiosa illo perierit mersa
 diluio. Hoc ipsum, quod in illo conspi-
 citur, considerandum nobis est in Passio-
 nis Domini nostri dolorum pœnarumque
 diluio. Nubes illas verè dixeris Phari-
 seos, quos verè mens attolebat ventus ini-
 quitatis, quantà prauidi aquarum abundan-
 tia erugebant persecutionum & pœnarum
 aduersus Christum: sò collimabant eorum
 concilia, id in suis agebant conuentibus,
 qua ratione modoque illum lapidarent, ca-
 perent, perderent: verùm non illis datur
 licentia quâ voluntatem suam exequantur,
 nec permittit Dominus vt depluant per-
 ueritas suas determinationes & praua exe-
 cutur homicidæ consilia. Sibi proponunt
 de quodam illum deorsum præcipitare:
 porro hoc non sunt executi: quis eos
 cohibuit? Christi volentis voluntas, qui
 persecutionis aquas suspendit, vt non toto
 se contempserit gurgite, quamuis permisit
 vt nonnullæ deciderent opprobriorum
 & calumniarum guttæ quibus illum deni-
 grant: alius suos destinant ministros vt
 manus illi intendant, sed delusio eorum est
 impetus: quia nubes illas quasi ligatas de-
 moni, vt non quid amplius, quam ille vole-
 bat demitterent. Ceterum nunc, cum tem-
 pus appropinquauit, quo perfectè pecca-
 tum erat præfocandum & perendum,
 licentia datur, vt pro libito peruersaque sua
 gloriæ voluntate. *Hæc est hora vestra & po-
 testas uestra: etenim scia ductus be-
 nignitate & amore seruens hominum:
 Dedit sensum pro me. Satorum malitiæ
 tradidit Pharisæorum, & executioni eorum
 ministrorum. Hinc factum est, vt nihil
 remanserit, quantumuis altum, quod aquis
 non mergeretur, & capite vsque ad pedes.
 In toto suo sacratissimo corpore passus est
 Dominus non sicut a planta pedis vsque
 ad verticem capitis totus infirmus languen-
 sibus populis, & corpus mysticum vulneri-
 bus siccitum: quandoquidem à viro vul-
 gari vsque ad digniorem peccati omnes
 decumbent infirmitate: A planta pedis
 vsque ad verticem non est in eo sanitas.
 Ita nunc quando mergenda erant om-
 nia
 Hieron. *Diap. de la Nuxa. Tom. IV.**

peccata in aquis pœnarum & passio-
 nis Domini à planta pedis vsque ad verticem
 corporis Christi naturalis, nulla pars exti-
 tit nou demersa aquis persecutionis, itaque
 Pharisæorum: quia tunc permittere dig-
 natus est, vt nubes illæ totâ depluerent ve-
 hementia, quas vsque modo quasi ligatas
 cohibuerat. Ex præfatis intelliges, qua
 ratione Christus Dominus nosse tanta
 patiens, vt ad illa declaranda plures re-
 quirantur dies, hæc tamen pertransit om-
 nia duodecim aut quatuordecim horarum
 spatio: ab illo nempe tempore, quo captus
 est in orto, vsque dum in cruce suspensus
 expirauit. Ratio est, quia voluntarie se vo-
 luit illis tradere, & illi capere cum volue-
 runt, vt omnia fierent quam fieri poterant
 festinantissimè. Da mihi voluntatem in
 duabus illis partibus, in Christo & in Phari-
 seis ac ministris, in singulis eorum at-
 tendissima fuit voluntas faciendi & pati-
 endi quod ad ipsam singulariter pertine-
 bat. Illi nequissima flagrabat voluntate
 Christum torquendi: Christus autem op-
 tima & feruentissima ad tormentum patien-
 dum. Quanto nubes torrent deciderint?
Ps. 68. 23.
Intrauerunt aqua vsque ad os meum.
 Porro si illos aqua diabolice confundant
 passionis, nobis transiitum dare debent
 aquæ passionis Christi, vt cognoscamus
 quantum nos taurus Dei constringat amor,
 quem ipse in morte filij sui nobis testatur,
 vt tanti beneficii memores non simus ingrati.
 Quando Moyses brachia sua sustulit in al-
 tum (vt notat Origenes) eadem horâ tenebræ
 densissimæ incidentes transiitum occuparunt
 Egyptijs, qui aquas maris rubri præfocati
 interierunt, filij autem Israel liberati ru-
 tumque transiitum præstiterunt, quatenus per-
 stuperes utrimque maris vridas gradientes
 euaderent, & viam quâ salui Pharaonem
 effugerent, inuenirent. Verba proferamus
 Origenes. *Sicut Moyses manum extendente in caelum,
 tenebræ factæ sunt super Egyptios, imago tenebra-
 rum, que eos erant comprehensura: ita hora sexta
 Christo extendente manum in cruce super populum,
 qui clamauerat: Tolle de terra homines, & crucifige
 eum, factæ sunt tenebræ, & omnia lumine sunt
 privati. Et imago fuit illa tenebrarum futurarum
 quæ comprehensuræ erant gentem Iudeorum:
 quia nulli sunt inimici vero manus inferre: unde et.*
 DDD

VI:
 Christ
 mors
 volunta-
 tia.

ORIGENES.
 Ho. 3 c. 10
 Matih.

nunc gen[er] illa tenebris est impleta, sicut dicit Pro-
 pheta: Obscuratur oculis eorum, ne videant, Lu-
 men autem erat omnibus filiis Israel, illuminat
 enim Ecclesiam, &c. Per huius SS. crucis mortem
 lucem fidei si leles accepimus, quia beneficij
 cognoscimus magnitudinem, quod Deus
 nobis contulit pro nobis moriendo, ubi illi
 damnatis manserunt in aeternis tenebris, nos
 illustrati sumus, atque ex illis tenebris lucem
 nostram elicimus. *Luceat lux in tenebris.* In
 medijs tormentorum tenebris quae Christus
 patitur, & malitiae mortalium, nos ipsi lucem
 amoris eius, charitatis, & iustitiae conspicia-
 mus.

§. 3. Efficit amor Christi, ut beneficium
 commune morientis pro omnibus, proprium
 esset singulis hominibus: & ita per omnes
 transijt poenas singulis debitas eorum pec-
 catis. Ut autem tibi propicia, illam con-
 sidera, tanquam pro te sololueratam.

Hec mors & acerba Passio Saluatoris a-
 noris eius peccata virtute ferventissimi na-
 nobis ad salutem aeterna[m]que filiationem,
 quem non in nobis amorem deberet accen-
 dere? Quam provocare reuerentiam? Quam
 in genere illum amantibus desiderium? Ad
 huius ascensionem, melius & efficacius hoc
 certissimum esse remedium, ut omnes hos do-
 lores poenaeque à Christo pro omnibus tole-
 ratas, quisque nostrum sentiat quasi pro se
 solo perpeffas. Molum hinc quo nobis
 Christi passio & mors fiat vilitati: declaravi-
 mus de Iouis praetexto ex doctrina quorun-
 dam SS. Patrum, nunc autem profespicietur

3. p. 9. 1.
 D. CHR.
 l. 2. de
 compun[ct].
 1. 1. 5.

et auctoritate D. Chrysolomi cuius verba
 adducit D. Thomas quo probet quod beneficia
 facta pro omnibus in communi recognoscere
 iustus debet sibi tantum praestita, quod his
 verbis explicat: *Hic est affectus sermi fidelis, ut
 beneficia Domini sui, quae communitate data sunt
 omnibus, quasi sibi soli praestita reputet, & quasi sit
 ipse omnium debitor, & pro omnibus ipse solus
 habeatur obnoxius.* Hanc eandem doctrinam
 (eodem S. Doctore comprobante) dedit in
 seipso completam D. Paulus in materia de
 passione & morte nostri Saluatoris: *Hoc fecit
 & Paulus, qui mortem Domini & Saluatoris no-
 stri, quae pro universis expensa est in vobis, sibi soli*

praestitam dicit. Et quasi pro se solo Dominus
 passus fuisset, loquitur Apostolus: *Quis enim
 nunc vivus in carne, in fide vivus filij Dei, qui re-
 didit semetipsum pro me.* Quia vero videtur
 quod in modo loquendi Apo[stol]i fructus Do-
 minicae Passionis ad unum solum parum
 limitetur, & universitas qua Christus illum pro
 omnibus toleravit contrahatur & restringatur
 ad ipsum solum, deservit Doctor hic Apo[stol]o-
 lum, eiusque qua hoc dicit, exponit intenti-
 onem. Et sicut si lem illi possumus adhibere in
 hoc quod circa illam declarat, cum scripsit
 vobis fuerit D. Paulus Apostolus glossosus P.
 Chrysolomi auribus ad stare, loquens illi, su-
 ru neque insudens Epistolaram expositionem
 Hic autem dicitur, non contrahere velle an-
 tiqua, & per orbem terre diffusa Christi mortem, sed
 quasi qui pro omnibus se solum in licetis obnoxium
 Et revera quid interest, si & alij praestitum
 tibi praestita sint, ita integra sint & ita posita,
 quasi nulli alij ex his aliquid fuerit praestitum? Im-
 denique & in illa boni praestita parabolam non dicitur
 quod veni omni multum quare, sed vana, ita
 namque est, quia sic omnibus, quasi uni dicitur
 beneficia conferuntur, eo modo eius tibi dantur
 beneficia, & supremum hoc passionis commu-
 nicatur beneficium, quasi nullus alius sup-
 restit homo, pro qua illa toleraretur, vel cui
 communitatur, proinde sic tibi in illa facit
 & propiciatur, quasi sola vobis in mundo. Et
 eo modo pro omnibus passus est, vna pro
 te solo hae: peccata sint, quasi tu solus es,
 pro quo deberet mori patique Saluator.

Notat D. Aug. quod in illa fidei consolati-
 ae quam protulit de Christo D. Thomas, vni-
 verum eius contractore Dominus meus, & Dom-
 nus: expresse confessus fuerit eius divinita-
 tem & humanitatem: & huc subscribit D.
 Ambrosius & D. Hilarus. Hoc autem hic in-
 notandum quod si D. Tho. Christo Deum
 & hominem ascribat, & mysteria deproponit
 divinitatis & humanitatis, non fatetur diffin-
 set, ut confessio tanto foret solemnior si dicitur
 set: *Domine uniuersorum, Deus Abraham, Isaac
 Isaac, Deus Iacob:* quandoquidem eo modo
 locutionis dominum eius extenderet tanto
 uniuersalibus & divinitatem eius uniuersalibus
 venerabilem & ab hominibus adorabilem.
 Nequaquam, sed bene dicit: *Domine meus,
 & Deus meus,* quia non solum confitetur, quia
 sit Christus sed etiam assum, quo relin-
 pro